
Norden i Smeltediglen

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Norden i Smeltediglen

4

Norden i Smeltingen

Norden i Smeltediglen

”Jyllandsposten”, 17. Marts 1940.

Norden i Smeltediglen Af Sognepræst Kaj Munk.

JYLLANDSPOSTEN kommer ind ad Døren, just som Havens Stære holder Morgenandagt for første Gang i Aar. Den melder, at der er Fred mellem Rusland og Finland; men da vi ser efter Betingelserne, forstaar vi, at det ikke kan være den Fred, Stærene synger for.

Norden har atter oplevet et 1864! Et af dets Lande er blevet overfaldet af en brølende Stormagt og overmandet, fordi det ensomt maatte forbløde - med Sympati og alle mulige andre pæne og elskværdige Følelser fulgte Udlandet dets haabløse, trofyldte Kamp, og Indlandet, dets Nabolande - naa ja, Norden har altsaa atter oplevet et 1864. Nuvel, der er ikke noget saa ondt, uden at man enten dør af det eller staar det igennem. Lad Finland huske paa, at efter 1864 kommer 1920. Maaske endda det kan gaa hurtigere dér.

Men trods alle Haab til Fremtiden - hvor er dog Dagen bitter og tung. Man kunde slaa sin Rude ud og true ad de Stære: Kan I tie!

Hvorfor vovede det lille Folk sig ud i den ulige Kamp? Hvad byggede de paa? De svarede: Vor Gud han er saa fast en Borg. Hvad regnede de med? De svarede: Et Mirakel.

Har Gud da nu svigtet det finske Folk? Maaske føler nogen det saadan i Dag. Jeg ved ikke, hvor stor en Synd det er, om de gør det. Men jeg ved ellers om en, der selv kom i saa stor Nød, at hans tørre Læber stønnede: Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?

Det finske Folk følte det, som om Gud krævede af det, at det for sin Friheds Skyld, den han havde givet det, tog sig Krigens uhyrlige Lidelse paa. Ellers var det ikke hans Gave værd.

Og saa adlød de det.

Men Gud har aldrig lovet Mennesker Sukces for at være ham tro.

Han har bare lovet dem dette, at han vil være dem nær.

Og nu er det, den finske Kristentro for Alvor skal sættes paa Prøve. Nu er det, at Folket skal sande, at Roserne vokse i Dale. I Ringheden og Smerten, langt, langt mere end i Kampens Altforglemmelse og i Sejrens Beruselse oplever Troen, at Vor Gud han er saa fast en Borg. Ikke blot den Gud, der drager med os ud, men ogsaa han, der prøver os i Smeltediglen. I 20 skønne Aar havde Finland sin Frihed uantastet. De skulde lære deroppe at elske denne Frihed ikke blot ved at eje den i Solskin, ikke blot ved at lide for den i Kamp, men ogsaa - og det er uendeligt sværere - ved at lide for den i Nederlag, ved at have kæmpet saa tappert og straalende, at de havde fortjent Sejren, og saa vandt de kun Sejrene, og Fjenden vandt Krigen.

I Dag sidder Finland i Sorg. Dets Byer ligger i Ruiner, dets Befolkning er jaget og hærget, dets Ungdom lemlæstet og dræbt og Landet selv sønderstykket og belagt med Lænker. Da gik han ud med Tornekronen og Purpurkappen paa; og de raabte: Se, hvilket Menneske!

Ulykkelige Finland, vi lykønsker dig med den Gave og Ære at være en af Herrens Udvalgte. Lad ingen indbilde dig, at dine Drenges Blod er strømmet forgæves, og at dit Land er segnet under Rædslen nytteløst. ”Hun gjorde, hvad hun kunde”, med de Ord slog Herren en fattig Kvinde til Ridder engang for Tid og Evighed. For Tid og Evighed skal ogsaa de Ord gælde for dig: Du gjorde, hvad du kunde. Ene staar du i Dag, men ogsaa ene som Riddersmand blandt Europas Nationer. Hellere være hos dig med Nederlaget end hos din Fjende med Sejren.

Foragter ej de ringe Dage, maner Digteren os. Og det er vist sandt: Kun i Ringheden findes Kimen til det store, der skal komme. Nu er Finlands Navn skrevet ind i vore Hjerter med Blod. Saa tung en Oplevelse maatte der til, for at Norden kunde vaagne og blive sig sit Liv og sit Ansvar bevidst, saa heroisk en Udholdenhed af det ene af dets Lande, saa dyb en Svigten af de andre. Kan vi glemme dette, er vi ikke bedre værd end at dø. Men vi kan ikke glemme det. Alle tager vi nu Del i Opbygningen igen. Og Norden gaar ind i et fast og levende Forbund med een for alle og alle for een.

Stæren bliver ved at fløjte derude. Jeg kender ikke de tusind Søers Land, har aldrig set det og faar det vel aldrig at se. Men inden længe vil ogsaa deroppe Stærene synge Foraaret ind. Jeg stod engang ved en Krigergrav i en sønderjydsk By. Paa Stenen havde der sat sig en Fugl, og Tonerne ligefrem sprudlede ud af dens lille Strube. For mig sang den Livets Triumfsang i Dødens Have, den jublede det helt ned i Graven, at der er ingen, der lever som de, der dør for det, de elsker; for deres Død giver deres Kærlighed Livet - den lever efter dem, og hvad vilde de hellere, at den maa leve, end at de selv lever? Den sad og sang, som jeg næsten syntes, den var Gesandt for dem dernede i Graven, at det var dem, der jublede. Her ligger vi og er døde med en god Samvittighed.

Det vil Vaarens Fugle ogsaa synge for jer i Finland, der nu har Grave, og jer, der ikke engang har det. De vil synge den glade Heltesang om, at naar vi dør, saa lever vort Land. De smaa Dreng vil vokse op og vide: Far gav sit Liv for Finland - og Far bliver saa stor for den Dreng, og Finland bliver noget helligt. Derfor er det, jeg ikke kan blive træt af at gentage: De unge Mænds Blod er ikke flydt forgæves. Finland er meget stærkere nu end for 4 Maaneder siden. Dets Navn er fløjet med Ære ud over Verden - det er ikke saa meget værd - men det er ogsaa skrevet saa dybt ind i Hjerterne, at det kan aldrig slettes.

*Foragter ej de ringe Dage!
 Det lykkes skal, som skrevet staar:
 Velsignes skal de Hænder svage,
 som lagde Grund med bange Kaar,
 de sætte skal paa Taget Krans
 og folde sig i Lysets Glans.*

Vor Gud han er saa fast en Borg. Han lover ikke Sukces til dem, der banker paa hans Port. Men han lukker dem ind til sig. Og dér, hos ham, oplever vi ofte det, der i Verdens

Øjne ses som Tab og Nederlag. Men i Nederlagene hos ham ligger altid Sejren gemt. Hans Mølle maler langsomt. Hans Veje er ikke vore. Hvad gør det, naar vi ved, det er hans? Saa giv os kun Natten, at vi ret kan modtage Solen, naar dén kommer.

*For immer det dages dog paany,
naar Hjerterne Morgen vente.*

Kaj Munk.